

Inleiding

+ Toen in de eerste eeuwen van onze jaartelling door andere christelijke stromingen van buiten Israel, nuanceringen werden aangebracht in het Apostolisch geloof, wierpen de leiders van de ecclesia in Jerusalem, gesteund door de keizers van het Romeinse Rijk, barricades op om verdeeldheid, uiteenvallen van de ene ware ecclesia te voorkomen.

Om te overleven en verder te groeien, moest de eenheid in leer en moraal bewaard blijven. Daarom werd die vastgezet in z.g. dogmata, veroordelingen, die tijdens de vele concilies en kerkvergaderingen de anders-denkkenden in de eerste eeuwen troffen met uitsluiting!

Dogma, uitspraak, direct van godswege geopenbaard en moet dus onvoorwaardelijk aanvaard worden; geen menselijke redenering kan er aan te pas komen.

Het is een uitspraak door de Paus, over geloof en zeden, "Ex Cathedra" die a.h.w. gezeten naast God, niet dwaalt, c.q. onfeilbaar is.

De macht van het dogma heeft zich eeuwenlang laten gelden, tot midden jaren "50, "Maria ten hemel opgenomen met lichaam en ziel" door Pius XII, 1952

Tot nu toe het laatste dogma.

Wel klinken de dogmata van eeuwen her nog door in alle katechismussen, van Augustinus, Luther, Petrus Canisius tot de laatste Grote Universele Kathechismus voor de Rooms Katholieke Kerk, van 1992, waarvan gezegd wordt "dat het 'n rotsvast dogmatisch en moraaltheologisch bol/boekwerk is, uiterst safe geformuleerd maar dodelijk voor geloven en moraal" (Prof.Dr.J. van Laarhoven, kerkhistoricus aan de Radbouduniversiteit, Nijmegen.)

In 325 na Chr. werd ook de Joods-christelijke stroming van de Gnostiek op het Concilie van Nicea veroordeeld. Deze stroming, afkomstig uit de omgeving van Alexandrie, 2^e-3 eeuw v. Chr. had als kernthema: "Sta op... en her-inner jezelf."

Als je verdwaald bent, jezelf kwijt, "sta dan op", zegt Jezus die de Boodschapper is in de Gnostiek "en daal af naar je diepste innerlijk weten, waar je 'n gloeiende vonk vindt, goddelijke bron van je bestaan. Die vonk schuilt in iedere mens"

"Sta op.... maak je vrij van iedere uiterlijke of innerlijke/morele dwang om op aanwijzing van de Boodschapper Jezus die nieuwe weg naar te gaan"

In de Gnostiek ben je je eigen heer en meester, je eigen geweten staat boven welke autoriteit dan ook.

Geloofsbelijdenissen en dogmata zijn niet aanvaard in de Gnostiek. Er wordt absoluut over gezwegen. Dit is wel niet de enige reden van veroordeling .

+ Steeds weer duiken -onweerstaanbaar- twee beelden op voor mijn geest:

Het beeld van Zadkine, aan de kade te Rotterdam, voorstellende dat -door het bombardement in de meidagen van 1940- het hart, de bezieling uit de mens, de stad is geslagen.

De bezieling raakt bedolven onder zoveel leer, moraal en dogma.

En het beeld van Edvard Munch: "de Schreeuw": Bloedloos, van alle geestkracht beroofd, kijkt de mens met opengesperde mond, waarin geluidloos 'n schreeuw blijft steken, de handen op de oren, zo van: we willen er niet van horen, zo kijkt die mens het niets in.

Alle bezieling vervlogen.....

Overweging

Het Evangelie van Lukas ademt de sfeer van de Gnostiek, met name van de materieel-politieke richting die verkondigt: De wereld en samenleving is er ellendig aan toe, een groot tranendal. Mensen verlangen niets liever dan te sterven naar het hiernamaals.

Maar dit ontslaat niemand van de verantwoordelijkheid om zich naar best vermogen in

te zetten voor een betere wereld “waar brood genoeg en water is voor allen.....waar we dooreen wonen in veilige buurten, allochtoon en autochtoon, pedofielen, homofielen, heterofielen....waar de wolf en het lam samen weiden”,
“Het geschiedt.....zo maar ’n plek, leegte, woestijn, letterlijk of figuurlijk, dit, is de gods-plaats waar Jahweh te vinden moet zijn vandaag, hier en nu, dat is dichterbij dan de hemel... Hij is binnengetreden in het leven van ons, gewone mensen.
Of het Onze Vader-gebed zo door Jezus historisch-authentiek is uitgesproken om door te geven aan iedereen en overal, dat mag gerust betwijfeld worden.
Het gaat de schrij(f)v(st)er ook niet allereerst om historie te schrijven.
Dat het –meer waarschijnlijk- een algemeen bekend gemeente-gebed is uit latere tijden doet hen - op grond van hun Jezus-geloof- schrijven: “en Jezus sprak.....”
“Uw Naam worde geheiligd: uw Naam is heil, aan U worden wij, mens en wereld heel, “zoals het was in den beginne”
“Uw rijk kome” zegt hetzelfde met andere woorden.
Her-stellen: alles, mens en aarde, weer her-stellen, op z’n natuurlijke plaats zetten, zoals het was in den beginne....
De bezetting door de Romeinen doet vermoeden dat er tekort aan voedsel is: “geef ons het brood dat we iedere dag nodig hebben” (Cfr. Exodus) en vergeef ons.....dat we de Thora verlaten hebben en zo de bezetting over onszelf hebben afgeroepen.
“We zijn verdwaald, de weg kwijt: Keer u om naar ons toe, keer ons toe naar elkaar opdat ook wij elkaar leren vergeven.”
De kracht van het bidden zit niet in grote, verheven woorden of in regelmatig herhaalde kerkelijk goedgekeurde gebeden te zeggen of liederen te zingen, maar in de oprechtheid van harte, vanuit de situatie waarin men verkeert, met de taal die voorhanden is
In Homs, Centraal Afrika of Aleppo roepen ze Allah anders aan dan wij vandaag de Ene hier bidden met voor ons op tafel al die soorten en vormen van brood, en waar gezamenlijk schuldbesef, “vergeef ons zoals ook wij elkaar vergeven” soms ver te zoeken is.

Aansluitend ’n parabel, met gnostische inslag.

’n Vriend die midden in de nacht aanklopt bij ons, hier,
Hij komt uit Homs, of is ’n werkzoekende uit Roemenie.

Ons bedje is gespreid, wij slapen, zien niks, horen niks totdat.....

Vanuit zijn nacht van honger, dorst kou en verdriet vraagt hij niet enkel om brood voor vandaag, maar misschien nog meer om hulp in zijn duisternis en uitzichtloos bestaan.

Als je dan geen gehoor geeft aan die roep van je broeder, wie ben je dan nog? Dan zijn we niet verder dan Kain en Abel.

Al geef je maar ’n beker koud water zegt het Evangelie.

Of geef je om ervan af te zijn? Als je geeft, geef dan zoals die arme weduwe in de tempel, die deelde waarvan ze zelf ook nog moest leven.

+ Van wetgeving van “also hooghe” terug naar bevrijdend Evangelie van beneden, in de woestijn van hier en nu, en dan horen we vandaag:

Dat iedereen brood heeft, daar moet je samen zelf voor zorgen, ook voor water regelen.

Schulden vergeven moet je met elkaar doen: samen het aangericht kwaad om-leven, weg-levens naar beter, iets goeds, iets nieuws.

Mijn Vader zal je levensadem, heilige geestadem schenken:

geestkracht en geestdrift, van godswege bezielde verband, broederschap, zusterschap om van binnen uit, van onder op, het leven dat koud, hard is, zo gewelddadig en mensonterend, om te leven naar “’n nieuwe wereld waar de wolf en het lam samen weiden, ’n levendige, veelkleurige samenscholing, gemeente van mensen, met respect en waardering voor ieders eigen, gewetensvolle verstaan van het verhaal over uw Naam.

Hans Slooff.

Leo Vroman

(uit "psalmen" 1996)

Systeem! Gij spitst geen oog of baard
en draagt geen slepend kleed;
hij, die in u een man ontwaart,
misvormt u naar zijn eigen aard
waar hij ook niets van weet.

Systeem! Ik noem u dus geen God
geen Heer of ander Woord
waarvan men gave en gebod
en wraak wacht en tot wiens genot
men volkeren vermoordt.

Systeem! Lijf dat op niets gelijk,
aard van ons hier en nu,
ik voel mij diep door U bereikt
en als daardoor mijn tijd verstrijkt
ben ik nog meer van U.